

10. Obsah

Předmluva

Úvodní slovo náčelníka Generálního štábu AČR arm. gen. Ing. Petra Pavla, M. A.	3
Úvodní slovo velitele vzdušných sil AČR brig. gen. Ing. Libora Štefánika	4
Předmluva od autorů	5

1. Úvod

1.1 Vývoj koncepce využití vrtulníků v československé armádě (1945 - 1992) Daniel Povolný, Jakub Fojtík	8
1.2 Počátky působení vrtulníků v armádě (1945 - 1956) Jakub Fojtík	36
1.3 Vývoj organizační struktury a dislokace vrtulníkového letectva (1956 - 1992) Pavel Minařík	39
1.3.1 Výstavba samostatných vrtulníkových letek a rojů vojenského letectva	40
1.3.2 Výstavba vrtulníkových pluků frontového a vojenského letectva	51
1.3.3 Vrtulníky u ostatních útvarů vojenského letectva	61
1.4 Úsilí o vlastní konstrukce (1945 - 1976) Daniel Povolný	68
1.5 Zavádění jednotlivých typů do výzbroje (1956 - 1992) Jakub Fojtík, Daniel Povolný	79
1.6 Když se rotor netočí (1958 - 1992) Luboš Imryšek, Daniel Povolný, Lukáš Syrový, Pavel Šulíček	84

2. Vznik a rozvoj vrtulníkového letectva (1956 - 1963)

Jan Czvalinga, František Dvořák a Slavomír Medzihradský	91
2.1 Na počátku byly Kbely - 1. dopravní (výsadkový) letecký pluk (1956 - 1958) Jakub Fojtík, František Dvořák a Slavomír Medzihradský	92
2.2 A Klecany - 50. spojovací letecký pluk (1958 - 1962)	99
2.3 Vrtulníkové letky pro 1. a 4. armádu a 2. vojenský okruh (1960 - 1963)	105
2.3.1 1. vrtulníková letka (1960 - 1963)	105
2.3.2 4. vrtulníková letka (1960 - 1963)	105
2.3.3 2. vrtulníková letka (1960 - 1963)	107
2.4 Výcvik nových pilotů v Prešově - 1. letecký školní pluk (1960 - 1966)	108

3. První pluky a Blíž k vojskům (1964 - 1974)

Jan Czvalinga, František Dvořák a Slavomír Medzihradský	112
3.1 12. vrtulníkový pluk Olomouc (1962 - 1969)	112
3.2 24. vrtulníkový pluk Brno-Černovice (1964 - 1969)	117
3.3 Spojovací letky - Plzeň - Příbram, Bechyně a Trenčín (1963 - 1974)	120
3.3.1 1. spojovací letka (1963 - 1974)	120
3.3.2 4. spojovací letka (1963 - 1969)	123
3.3.3 40. spojovací letka (1969 - 1974)	123
3.3.4 4. spojovací letka (1969 - 1974)	124
3.3.5 2. spojovací letka (1963 - 1985)	125
3.5 Divizní vrtulníkové letky (1964 - 1974)	128
3.5.1 1. vrtulníková letka (1964 - 1974)	128

3.5.2	2. vrtulníková letka (1964 - 1974)	129
3.5.3	9. vrtulníková letka (1965 - 1969)	131
3.5.4	13. vrtulníková letka (1964 - 1969)	132
3.5.5	15. vrtulníková letka (1964 - 1974)	133
3.5.6	19. vrtulníková letka (1964 - 1974)	134
3.5.7	20. vrtulníková letka (1964 - 1974)	136
3.6	Vrtulníkové roje ve službách raket - Luštěnice a Praha-Kbely, Plzeň-Bory, Olomouc (1964 - 1974)	137
3.6.1	311. vrtulníkový roj (1964 - 1974)	137
3.6.2	321. vrtulníkový roj (1964 - 1974)	138
3.6.3	331. vrtulníkový roj (1964 - 1974)	140
3.7	Noví piloti a nové úkoly - 4. lšp Sliač a Výzkumné a zkušební středisko 031	141
3.7.1	4. letecký školní pluk (1966 - 1973)	141
3.7.2	Výzkumné a zkušební středisko 031 a Výzkumný ústav 030 (1964 - 1992)	142
3.8	Vrtulníky pro letectvo a PVOS (1964 - 1974)	148
3.8.1	7. letecký oddíl (1959 - 1969)	148
3.8.2	velitelský roj/2./velitelská letka 2. sboru/divize PVOS (1961 - 1974)	149
3.8.3	/3./velitelská letka 3. sboru/divize PVOS (1968 - 1974)	150
3.8.4	1. velitelská letka (1969 - 1974)	151
3.8.5	34. velitelská letka (1969 - 1974)	153
3.8.6	spojovací vrtulníky u 20. sbolp (1964 - 1983)	154
3.8.7	spojovací vrtulníky u 28. sbolp (1964 - 1980)	155
3.8.8	spojovací vrtulníky u 30. sbolp (1964 - 1983)	155
3.8.9	1. dopravně výsadkový letecký pluk - odloučená část Prostějov (1969 - 1974)	156
4.	Místo v první linii (1974 - 1993)	
	Jan Czvalinga, František Dvořák a Slavomír Medzihradský	159
4.1	51. vrtulníkový pluk Prostějov (1974 - 1994)	
	Jaroslav Špaček	160
4.1.1	51. vrtulníkový pluk Prostějov (1974 - 1994)	
	Jaroslav Špaček	160
4.1.2	4. letka 51. vrtulníkového pluku (1981 - 1983)	160
4.2	11. vrtulníkový pluk Plzeň-Líně (1985 - 1994)	183
4.3	Výstavba vrtulníkových a spojovacích letek a letek velení a průzkumu (1974 - 1993)	
4.3.1	1. spojovací letka (1974 - 1985)	197
4.3.2	4. spojovací letka (1974 - 1985)	198
4.3.3	41. spojovací letka (1974 - 1985)	199
4.3.4	42. spojovací letka (1974 - 1985)	201
4.3.5	11. vrtulníková letka (1974 - 1985)	203
4.3.6	14. vrtulníková letka (1974 - 1985)	206
4.3.7	1. letka velení a průzkumu (1985 - 1992)	208
4.3.8	31. smíšená letka velení a průzkumu (1985 - 1992)	210
4.3.9	4. smíšený roj (1985 - 1987)	213
4.3.10	9. vrtulníkový odřad (1985 - 1992)	213

4.3.11	15. vrtulníkový odřad (1985 - 1992)	214
4.3.12	31. vrtulníková letka (1992 - 1993)	214
4.3.13	52. letka velení a průzkumu (1985 - 1992)	216
4.3.14	3. vrtulníkový odřad (1985 - 1992)	217
4.3.15	4. vrtulníkový odřad (1985 - 1992)	218
4.4	Vrtulníky pro různorodé použití (1974 - 1993)	219
4.4.1	3. vrtulníková letka 1. smíšeného leteckého dopravního pluku (1986 - 1992)	219
4.4.2	Odloučená část 1. smdlp na letišti Hradec Králové (1989 - 1991)	221
4.4.3	5. roj fotografické letky (1991 - 1993)	221
4.4.4	Odloučená část 1. letecký školní pluk (1973 - 1987)	222
4.4.5	3. letecký školní pluk (1987 - 1992)	229
4.4.6	vrtulníkový roj 2. divíze PVO (1992 - 1993)	231
4.4.7	vrtulníkový roj 3. divíze PVO (1991 - 1994)	232
5.	Ve službě Armády České republiky (1993 - 2014)	
	Jakub Fojtík a Petr Čepelka	234
5.1	Úkoly a místo vrtulníků v rámci AČR (1993 - 2014)	236
5.2	Změny v organizaci a dislokaci vrtulníkových jednotek (1993 - 2014)	239
5.3	Modernizace techniky (1993 - 2014)	241
5.4	Firmy kolem vrtulníků (1993 - 2013)	
	Martin Dien (VTÚL), Luboš Imryšek (LOM), Martin Lubojacký (HTP), Pavel Mareš (CLV), Lukáš Syrový (LOK), Pavel Šulíček (LOM), Jiří Převrátíl (Zenit)	244
5.5	LOM a LOK na vlastní zodpovědnost (1993 - 2013)	
	Lukáš Syrový (LOK), Pavel Šulíček (LOM).	259
6.	Splnit všechny úkoly... (1993-2014)	265
6.1	Vrtulníky nad Přerovem, 33. a 23. základna vrtulníkového letectva (1993 - 2013)	
	Jan Czvalinga a Jaroslav Špaček.	266
6.1.1	vrtulníkový roj 82. samostatné stíhací letky (1993)	266
6.1.2	vrtulníkový roj 4. samostatné stíhací letky (1993 - 1994)	266
6.1.3	33. základna vrtulníkového letectva (1995 - 2003)	267
6.1.4	23. základna vrtulníkového letectva (2004 - 2013)	268
6.1.5	331. letka bitevních vrtulníků/vrtulníková letka (1995 - 2000)	272
6.1.6	332. letka bitevních vrtulníků (1997 - 2000)	273
6.1.7	331. vrtulníková letka (2001 - 2003)	274
6.1.8	231. letka bitevních vrtulníků (2004 - 2008)	275
6.1.9	332. letka dopravních a speciálních vrtulníků (1995 - 1997)	278
6.1.10	333. vrtulníková letka (1997 - 2000)	280
6.1.11	334. vrtulníkový roj SOR (1999 - 2003)	283
6.1.12	332. vrtulníková letka (2001 - 2003)	284
6.1.13	232. vrtulníková letka (2004 - 2008)	285
6.1.14	231. vrtulníková letka (2009 - 2013)	287

6.1.15	232. vrtulníková letka (2011 - 2013)	291
6.2	Letecká základna v Náměšti nad Oslavou - 22. základna letectva (2008 - 2013)	293
6.2.1	Z historie náměštské základny (1956 - 2013) Tomáš Soušek	293
6.2.2	samostatný vrtulníkový roj 20. stíhacího bombardovacího leteckého pluku/ 32. základny taktického letectva (1993 - 1999)	300
6.2.3	22. základna letectva (2008 - 2013) Jan Czvalinga	301
6.2.4	221. vrtulníková letka (2008 - 2013) Jan Czvalinga	302
6.3	Školní letectvo a vrtulníkové roje pro letectvo (1993 - 2013) Jan Czvalinga	305
6.3.1	343. výcviková letka (1994 - 1997)	305
6.3.2	3. dopravně-průzkumný roj 344. dopravně-průzkumné letky (1994 - 1997)	305
6.3.3	342. výcviková letka (1997 - 2000)	306
6.3.4	3. dopravně-průzkumný roj 343. dopravně-průzkumné letky (1997 - 2000)	
6.3.5	346. speciální letka Letové skupiny 34. zŠL (1999 - 2000)	307
6.3.6	342. výcviková letka (2000 - 2003)	307
6.3.7	3. dopravně-průzkumný roj 343. dopravně-průzkumné letky (2000 - 2003)	308
6.3.8	Centrum leteckého výcviku Pardubice (2004 - 2014) Richard Tesař, Jakub Fojtik, Pavel Mareš	309
6.3.9	velitelský roj 28. stíhacího bombardovacího leteckého pluku (1993 - 1994)	317
6.3.10	velitelský roj 30. bitevního leteckého pluku (1993 - 1994)	317
6.3.11	vrtulníkový roj 4. základny stíhacího letectva/4. základny taktického letectva (1995 - 1999)	318
6.4	Vzdušný balet Display týmu/Teamu, Boxu Mi-24V a HINDS (1988 - 2014) Jaroslav Špaček, Václav Špaček	319
6.5	Tygři letka (1991 - 2014) Jaroslav Špaček, Václav Špaček	328
6.6	Záchrana životů a hodnot - VLZS, LZS a SAR (1991 - 2013) Jan Czvalinga	336
6.6.1	Historie Letecké záchranné služby, Fungování LZS (1987 - 2013) Tibor Kováč	336
6.6.2	Středisko letecké záchranné služby Havlíčkův Brod Kryštof 17 (1992 - 1994)	342
6.6.3	334. vrtulníková letka LPZS (1997 - 1998)	342
6.6.4	roj SAR vrtulník W-3A (2004 - 2008)	343
6.6.5	Letecké středisko záchranné služby (1995 - 1997)	344
6.6.6	63. vrtulníková letka (1997 - 1998)	344
6.6.7	letka Letecké a pátrací záchranné služby (1998 - 2004)	344
6.6.8	233. vrtulníková letka SAR (2004 - 2008)	345
6.6.9	243. vrtulníková letka (2008 - dosud)	346

6.6.10 Středisko LPZS Přerov ItLPZS, odloučená část Přerov (1999 - 2003)	347
6.6.11 Centrum letecké záchranné služby (1999 - dosud)	348
6.7 Nad neklidným Balkánem - mise IFOR, SFOR, KFOR, EUFOR (1996 - 2007) Jan Czvalinga	349
6.8 Pod žhavým afghánským sluncem - mise OMLT, AMT/AAT a ISAF (2008 - 2014) Petr Čepelka, Jan Czvalinga (ISAF), Milan Záhorský (Palubní střelci - začátek cesty)	355
7. Budoucnost vojenských vrtulníků (2014 - 2025) Petr Čepelka a Jakub Fojtík	372
7.1 Plány do budoucnosti (2015 - 2025)	372
7.2 Mezinárodní spolupráce v kontextu rozvoje vrtulníkového letectva Armády České republiky (2010 - 2025)	384
8. Závěr Jakub Fojtík a Petr Čepelka	392
Summary Jakub Fojtík	405
9. Přílohy 9.1 Skutečné počty vrtulníkové techniky u útvarů čs. armády v letech 1957-1992 Pavel Minařík	410
9.2 Chronologie výstavby vrtulníkových útvarů vojenského a frontového letectva 1960-1992 Pavel Minařík	415
9.3 Přehled havárií a katastrof vojenských vrtulníků 1950-2002 Slavomír Medzihradský	418
9.4 Seznam vrtulníků československého a českého vojenského letectva 1948-2014 Jakub Fojtík a Slavomír Medzihradský	436
9.5 Zařazení vrtulníků u útvarů čs. armády a AČR (1956 - 2014) Pavel Minařík	450
9.6 Přehled vrtulníků darovaných Afghánistánu Slavomír Medzihradský	456
9.7 Odbor vojenského letectví Ministerstva obrany ČR	457
9.8 Přehled použitých pramenů a literatury	459
9.9 Výběrový přehled použitých zkratek	461
10. Obsah	471